

ת"פ 29342/02/18 - מדינת ישראל נגד דני לוי

בית משפט השלום בירושלים
ת"פ 29342-02-18 מדינת ישראל נ' לוי

בפני
בעניין: כבוד השופט איתן כהן
מדינת ישראל

המאשימה

נגד
דני לוי

הנאשם

פסק דין

כללי

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו ובמסגרת הסדר טיעון בהסעת תושב זר ששהה בישראל שלא כדין, עבירה לפי סעיף 12א(ג)(1) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952.

2. בהסדר הטיעון שנכרת בין הצדדים הוסכם שהנאשם יודה ויורשע בכתב אישום מתוקן. אשר לעונש, הוסכם שיתבקש תסקיר מטעם שירות המבחן אשר יבחן הן את שאלת ההרשעה והן את שאלת העונש, ואם יתברר על סמך מסמכים שיציג לשירות המבחן שהנאשם ייפגע פגיעה קונקרטית כתוצאה מהרשעתו, תסכים המאשימה לביטול ההרשעה ולהטלת צו שירות לתועלת הציבור בהיקף מורחב שלא יפחת מ-200 שעות.

כתב האישום המתוקן

3. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 28.08.2016 בשעה 11:07 או בסמוך לכך, הסיע הנאשם שלא כדין את נדאל עבד רבה, תושב זר השוהה בישראל שלא כדין, מעין-לבן לגן החיות התנ"כי בירושלים.

תמצית טיעוני הצדדים לעונש

4. באת-כוח המאשימה, עו"ד ליטל אריאלי טענה שהנאשם לא עמד בתנאי שהוסכם בהסדר הטיעון לשם ביטול הרשעתו שכן הפגיעה בפרנסתו מתבטאת רק בחלק מהפרויקטים אשר טעונים תיאום בטחוני ולא בכולם וכך גם לא נכתב בתסקיר שההרשעה היא שתמנע מהנאשם את קבלת העבודות. לחיזוק עמדתה בעניין זה ציינה שבעבר כבר הורשע הנאשם בעבירה דומה. לפיכך טענה שיש להותיר את הרשעתו של

הנאשם על כנה ויש לגזור עליו צו של"צ, מאסר על תנאי וקנס. בהתייחסה לנימוקי הסדר הטיעון מסרה שההסדר גובש בעקבות הנסיבות המקלות שבהן נעברה העבירה ומטעמי יעילות וחיסכון בזמן.

5. בא-כוח הנאשם, עו"ד שרון כרמלי, פירט בהרחבה את נסיבותיה המקלות של העבירה המשפיעות לדעתו באופן ישיר על מידת אשמו של הנאשם. לשיטתו יש בנסיבות הייחודיות הללו להטות את הכף לקולה. בטיעונו הסביר באריכות מדוע עמד הנאשם בתנאי שהוצב בהסדר הטיעון והפנה לקשיים ראייניים שקיימים בתיק אשר לדעתו עמדו גם הם בבסיס הסדר הטיעון. ב"כ הנאשם עתר לכבד את הסדר הטיעון על דרך אימוץ הרף המקל שבו דהיינו ביטול הרשעתו של הנאשם לצד הטלת צו של"צ.

דברי הנאשם

6. הנאשם ניצל את זכותו למילה האחרונה. בדבריו לפני הדגיש שקיבל אחריות על המעשה. הנאשם פירט את נסיבותיה של העבירה מנקודת מבטו ובין היתר שנתקל בשב"ח שאותו הכיר מאתר העבודות "ביום חמסין", שסבר שיש לו אישור, ושעל כן "הקפיץ" אותו מנקודה לנקודה בתוך אתר העבודות. עוד טען שהוא "נשפט על מצווה" ולא התכוון לעשות "משהו לא טוב".

דין והכרעה

האם עמד הנאשם בתנאי שנקבע בהסדר הטיעון לשם ביטול הרשעתו?

7. לאחר שנדרשתי להסדר הטיעון ולתסקיר שירות המבחן מצאתי שיש להשיב על שאלה זו בחיוב.

8. במסגרת הצגת הסדר הטיעון הצהירה המאשימה כך:

"ככל שתהיה פגיעה קונקרטית על סמך מסמכים שיציג הנאשם לשירות המבחן, המאשימה תסכים לביטול ההרשעה ולהטלת צו של"צ מורחב, לכל הפחות 200 שעות של"צ" (פרוטוקול מיום 09 בינואר 2020).

אעיר שהמאשימה לא פירטה בהצגת סדר הטיעון על איזו פגיעה קונקרטית מדובר, מה היקפה של פגיעה שכזו, והאם פגיעה קונקרטית שתחול על חלק מהפרויקטים שבהם מעורב הנאשם תיחשב לפגיעה קונקרטית לצורך ביטול הרשעתו של הנאשם במסגרת ההסדר.

ברי שעמימות זו מזמינה פרשנויות שונות כפי שאכן באו לידי ביטוי במחלוקת שנתגלעה בין הצדדים. כאן המקום להעיר ששורת הצדק וההגיונות ובפרט נוכח אינטרס ההסתמכות של הנאשם, מחייבים לבחור לצורך הגשמת הסדר הטיעון בפרשנות המקלה עם הנאשם.

9. בהתייחס לשאלת הנזק הקונקרטי, נכתב בתסקיר שירות המבחן מיום 06.09.2020 כך:

"ביחס לשאלת ההרשעה, דני הדגיש בפנינו את משמעות ההרשעה עבורו לאור העובדה כי עובד במגוון פרויקטים בין היתר עם מסגרות בעלות אופי בטחוני. לדבריו במידה ויורשע לא יוכל להשתלב בפרויקטים אלו ותופסק העסקתו. דני הציג בפנינו מסמך מטעם חברת ת.מ. הנדסה בינוי ופיתוח בע"מ בה עובד. במסמך נכתב כי דני הינו עובד בתפקיד מנהל עבודה וכי העסקתו בחברה הצריכה בירור מעמיק על אופיו ועל יושרו. עוד נאמר כי חברה זו עוסקת במגוון פרויקטים בארץ אשר חלקם מצריכים תיאומים ביטחוניים".

בהמלצתו סבר שירות המבחן שיש לבטל את הרשעתו של הנאשם. בתסקיר נוסחו הדברים כך:

"לאור התרשמותנו מתפקודו התקין בדרך כלל, ומעמדות חברתיות נורמטיביות, ולאור החשש לפגיעה בתעסוקתו ובפרנסתו אנו ממליצים על ביטול הרשעתו".

10. הנאשם הציג לשירות המבחן מסמך שלפיו החברה שבה הוא מועסק מנהלת פרויקטים שמחייבים תיאומים ביטחוניים. שירות המבחן השתכנע, בין היתר על יסוד אותו מסמך, שיש לבטל את הרשעתו מחשש לפגיעה בתעסוקתו ובפרנסתו.

ברי שהרשעה חדשה בעבירה בעלת מאפיינים של פגיעה בביטחון, תוביל לאי מתן סיווג ביטחוני לנאשם וכתוצאה מכך לפסילתו לעבודה בפרויקטים ביטחוניים. בכך תיגרם פגיעה קשה בפרנסתו. דברים אלה מבוססים גם על ניסיון החיים והשכל הישר. החשש לפגיעה בפרנסה מתעצם עקב המצב הכלכלי הקשה והמעורער השורר בימים אלה במשק כתוצאה ממגיפת הקורונה.

11. לפיכך קבעתי שהנאשם עמד בתנאי שנקבע במסגרת הסדר הטיעון.

האם יש לכבד את הסדר הטיעון ולבטל את הרשעת הנאשם?

12. מצאתי שגם התשובה לשאלה זו היא חיובית.

13. אפתח בכך שאומר שכיוון שעסקינן בהסדר טיעון, יש לבחון את נושא ביטול הרשעתו של הנאשם על פי אמות המידה לבחינת הסדרי טיעון ולא על פי המבחנים שנקבעו בפסיקה לצורך ביטול הרשעה.

14. הנימוקים אשר עומדים, דרך כלל, בבסיס הסדרי טיעון ומשמשים אמת מידה לבחינתם ואימוצם, כגון: קשיים בניהול המשפט; קשיים ראייתיים; הצורך במניעת עדותם של עדים; קשיים בניהול המשפט כגון חוסר יכולת להעיד עדים או לאתרם; מניעת חשיפת חומרים רגישים; ושיקולי יעילות, אינם חופפים בהכרח לשיקולי הענישה שאותם נוהגים לשקול במקרים אחרים שבהם לא גובש הסדר טיעון. וכך הם פני הדברים גם בסוגיית ביטול הרשעה. מדובר אפוא בשתי מערכות שיקולים נבדלות זו מזו המוליכות לעיתים למסקנות שונות באשר לעונש הראוי לנאשם.

15. על פי פסיקה עקבית וברורה של בית המשפט העליון, ככלל ייטה בית המשפט לכבד הסדרי טיעון המובאים לפניו, זולת במקרים חריגים שבהם לא מתקיים איזון ראוי בין טובת ההנאה שמעניק הסדר הטיעון לנאשם ובין התועלת שיש בעונש המוצע במסגרת ההסדר, לאינטרס הציבורי (להלן: "נוסחת האיזון") (ע"פ 1958/98 פלוני נגד מדינת ישראל (25.12.2002)).

ודוק, נקודת המוצא בבחינת הסדר טיעון היא העונש המוצע בו. במסגרת הבחינה יבדוק בית המשפט האם העונש המוצע במסגרת ההסדר הוא פרי של איזון נכון בין טובת ההנאה המוענקת לנאשם - בהשוואה לנומרת הענישה המקובלת ובהתחשב בחומרת העבירה, נסיבותיה ונסיבותיו של הנאשם - ובין התועלת שיש בעונש לאינטרס הציבורי - בהתחשב במטרה שלשלמה גובש ההסדר.

16. בע"פ 7757/11 פלוני נגד מדינת ישראל (13.02.2013) הדגיש בית המשפט העליון את השיקול הקשור בפגיעה שתיגרם לנאשם אם יידחה הסדר הטיעון נוכח החלטתו להודות ולוותר על ניהול הליך מלא. לפיכך ובין היתר גם בשל שיקול זה, סטייה מהסדר הטיעון תיעשה רק במקרים נדירים וחריגים. ובלשון פסק הדין נאמרו הדברים כך:

אנו סבורים כי סטייה מהסדר טיעון תיעשה במקרים חריגים ונדירים בלבד, וזוהי המגמה המסתמנת בשנים האחרונות בפסיקתו של בית משפט זה [ראו: ע"פ 2871/07 חייא נ' מדינת ישראל (17.12.07); ע"פ 3836/08 ורטיק נ' מדינת ישראל (6.10.08) וכיו"ב].
בבוא בית המשפט קמא לבחון את הסדר הטיעון עליו לשקול, בין היתר, את מידת הפגיעה שתיגרם לנאשם נוכח החלטתו להודות במיוחס לו בכתב האישום המתוקן במסגרת הסדר הטיעון ושלא להמשיך בניהול הליך מלא בעניינו"

17. לצורך בחינת סבירותו של הסדר הטיעון וכדי לאמוד את טובת ההנאה שהוענקה לנאשם בגדרו, מחויב בית המשפט לבדוק את מידת הסטייה של העונש שנקבע בהסדר בהשוואה לעונש הראוי שהיה נגזר אלמלא נכרת הסדר.

מן הכלל אל הפרט:

18. לאחר שנתתי דעתי לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, לערכים החברתיים שנפגעו, למידת הפגיעה בהם שאינה גבוהה במקרה זה, ולמדיניות הענישה הנוהגת, מצאתי שמתחם העונש ההולם את העבירה במקרה זה נע בין מאסר על תנאי לצד צו של"צ ועד מספר חודשי מאסר בפועל בדרך של עבודות שירות לצד עונשים נלווים. מכאן שהעונש שהוצע במסגרת הסדר הטיעון מצוי מתחת למתחם העונש ההולם שהייתי קובע אלמלא ההסדר. כך גם הייתי מותיר את הרשעתו של הנאשם על כנה אלמלא ההסדר.

לעניין הפסיקה הנוהגת בעבירות מסוג זה עיינתי בפסקי הדין שלהלן:

רע"פ 5094/20 זנאדה נגד מדינת ישראל (30.07.2020); רע"פ 2554/20 עביד נגד מדינת ישראל (27.04.2020); רע"פ 5588/2019 אטרש נגד מדינת ישראל (27.08.2019); רע"פ 4062/17 קואעין נגד מדינת ישראל (19.06.2017); רע"פ 2901/16 דעיף נגד מדינת ישראל (05.06.2016); רע"פ 2844/16 ביאלה נגד מדינת ישראל (13.04.2016).

אמנם בכל פסקי הדין דלעיל מדובר במקרים חמורים בהשוואה למקרה דנא, ברם הצבתם כקנה מידה מועילה על דרך ההיסק להבנת העבירה, מידת חומרתה ורף הענישה המקובל.

19. אליבא דבא-כוח המאשימה הנימוקים להסדר הטיעון הם שניים: הנסיבות המקלות שבהן נעברה העבירה; שיקולי יעילות וחיסכון בזמן ובמשאבים.

אשר לנימוק שעניינו הנסיבות המקלות, מדברי הנאשם בתסקיר, מדברי ב"כ הנאשם בטיעונים לעונש ומדברי הנאשם עצמו בבית המשפט, למדתי שמדובר בהסעת שב"ח ביום חם, מסיבות אנושיות, בתוך תחומי אתר עבודות בנייה, כשהנאשם זיהה את השב"ח מהעבודות באתר, לא היה זה שהעסיקו, לא ידע שהוא ללא אישורים, ויתרה מכך הטעה השב"ח את הנאשם בכך שמסר לו שבידיו אישורים כנדרש. המאשימה לא חלקה על נסיבות אלה. בחינת הנסיבות מעלה שיש בהן כדי להצדיק הקלה משמעותית בעונשו של הנאשם.

אשר לנימוק שעניינו שיקולי יעילות, אף שלא מדובר בשיקול העיקרי שעומד בבסיס הסדר הטיעון, יש בו לתרום להצדקת האיזון אשר מגולם בו.

20. בבואי לבחון את סבירותו של הסדר הטיעון, זקפתי לחובת הנאשם את מידת הפגיעה בערכים המוגנים אשר במקרה זה, בהתחשב בנסיבותיה הקלות של העבירה, לא הייתה גבוהה, ואת הרשעתו הקודמת בעבירה דומה שבגינה נדון למאסר על תנאי וקנס. עם זאת, יש להדגיש שהנאשם הורשע בשנת 2004 על עבירה שנעברה בחודש מרץ שנת 2003, כך שמדובר בהרשעה שהתיישנה אך טרם נמחקה.

אוסף שהרשעתו הקודמת של הנאשם הייתה ידועה למאשימה עת נכרת הסדר הטיעון, כך שאין הצדקה לטעון כעת שיש בה כדי להשפיע על שאלת ההרשעה בעבירה שלפנינו.

21. לזכות הנאשם התחשבתי בהודאתו, בקבלת האחריות, בחרטה שהביע, ובנסיבותיו האישיות המשפחתיות והכלכליות כעולה מתסקיר שירות המבחן.

22. בהמשך לכך, בחנתי את נימוקי הסדר הטיעון ואת העונש שהוצע בו, ולאחר ששקלתי את כל השיקולים הרלוונטיים בהקשר זה, מצאתי שהסדר הטיעון סביר, מבוסס על שיקולים ראויים ומקיים את נוסחת האיזון דלעיל ועל כן החלטתי לאמצו.

סוף דבר

23. החלטתי אפוא לבטל את הרשעת הנאשם תוך הותרת קביעת אשמתו ללא הרשעה. לצד זאת יוטל על הנאשם **צו שירות לתועלת הציבור בן 200 שעות**, בהתאם לתכנית שיגיש שירות המבחן בתוך 30 יום מהיום.

שירות המבחן יהא רשאי לשנות את מקום ההשמה ללא צורך בפנייה לבית המשפט.

בהתאם לאמור בסעיף 71א(ה) לחוק העונשין, התשל"ז-1977, הנאשם מוזהר בזאת שעליו למלא אחר הוראות הצו שאם לא כן, יהיה צפוי לתוצאות האמורות בסעיף 71ד, קרי, בית המשפט יהיה רשאי לבטל הצו, להטיל עליו עונש אחר במקומו ולהרשיעו.

מזכירות בית המשפט תמציא את העתק פסק דין לשירות המבחן למבוגרים.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, כ"ח חשוון תשפ"א, 15 נובמבר 2020, בהיעדר הצדדים.